

D o p i s i.

Iz Štajerskega. A) C. kr. dež. šol. svèt. V sejah v dan 4. in 24. avg. l. 1882. so se na ljudske šole imenovali: nadučitelj: Iv. Gartler (iz Neuhofa) v Stubenberg, Vilj. Kanzian (iz Riegersburga) v Gleichenberg, Sim. Kropelj (iz Stoperc) v Monsberg, Jur. Schofhalter (iz Eisenerza) v Heimschuh in Jos. Weiss na deklško šolo v Celje; — učiteljem: Fr. Bračič v Št. Vid pri Planini (do zdaj prov. tam), Iv. Fasst (iz Rottenmann) v Irnding, Fr. Ferner (iz Admonta) v Johnsbach, Jos. Lasbahar (iz Prožina) v Črešnovce, Mih. Ratej (iz Ljubnega) v Novo Štíto, Sim. Volc v Dobje (do zdaj prov. tam) in Jos. Ceilshofer (iz Spod. Polskave) v Št. Jur. v Slov. Goricah; — za podučitelja: Jul. Grossauer v Irnding. — Na dalje se je vzelo na znanje poročilo nadzorovanja dež. meščanske šole v Voitsbergu, ljudskih šol v šol. okraju Arnuškem in obrtniškega nadaljevalnega tečaja v Knittelfeldu, odposlali so se g. ministru za uk in bogočastje predlogi za nameščenje nekaterih učit. služeb na Graških srednjih šolah, dovolilo se je ustanovljenje kmetijskih nadaljevalnih tečajev v Št. Florijanu pri Doliču in v Šmarji na Pickelbachu in razširjenje ljudske šole v Grosswilfersdorfu; odobrilo se je ustanovljenje tretje učiteljske službe v Elizabetški deklški šoli v Gradci, kakor tudi nadučiteljske in podučiteljske službe na novi šoli v Globoki pri Brežicah ter se dovolil še nadaljni odpust Graškega ljudskega učitelja And. Kaltenegger-ja, kot vodja od Graškega pomočnega društva vzdržanega učnega in vzgojnega zavoda.

V seji v dan 31. avg. 1882. l. poročal je dež. šol. svèt o predlogu za nameščenje učit. službe na gimnaziji v Leobnu, vzel na znanje poročilo nadzorovanja ljudskih šol v šol. okraju Marijino Celje, dovolil Viljelmimi Pirkhert, da sme po pokojni Rozaliji Pirkhert prevzeti privatni učni in vzgojni zavod v Gradci pod pedagoškim vodstvom Avguste Hoffer še nadalje imeti ter je pritrdil odločitvi nekega okr. šol. sveta, v kateri se je reklo, da nadučitelju, kateremu se je podelil naslov »ravnatelj« ni dovoljeno pisati »šolsko ravnateljstvo« namesto »šolsko vodstvo«. — Na ljudske šole so se imenovali, za učitelje: Sim. Reithofer (iz Pucha) v Hallthal, A. Taschler v Arndorf, Jos. Mixner (iz Packa) v Graden in Vil. Dumat (iz Lassnitza) v Baierdorf. — Učitelj Fr. Golob od sv. Trojice pri Ptuj (r. 1830) dal se je vsled lastne prošnje v stalni pokoj.

B) Društveno življenje. V dan 11. in 12. sept. bil je v Gradci občni zbor štaj. učit. zveze ob enem z odprtjem permanentne razstave učnih pripomočkov. Navzočih je bilo nad 200 učiteljev in učiteljic. Kakor vsako leto, počastilo je učiteljski zbor tudi letos mnogo raznih zastopnikov in drugih gospodov. Navzoči so bili letos med drugimi župan dr. Kienzel (pozdravil učitelje v imenu mesta), deželni odbornik Pařhuber (pozdravil jih v imenu dežele), namestnijska svetovalca Schiessler (pozdravil v imenu ces. namestnika) in Zeidler, dež. sl. nadzornik Al. Rožek, podžupan dr. Bayer z mnogimi obč. odborniki, ravnatelj realke Noč, mestnih šol. nadzornik Trunk, contreadmiral Breisach, kanonik mons. Hebenstreit i. dr. *) — Razpravljalo se je o sledečih vprašanjih: a) »Vzgoja k naravni prostosti«, poroč. Vladar; b) »stališče štajerskih učiteljev k dnevnu časnistvu«, por. Camuzzi; c) s katero pravico smejo def. podučitelji starostne doklade zahtevati«, por. Pröll. Za uvod glavnemu zboru pa je bil govor g. prof. dr. E. Hoffer-ja (roj. Slovenca): »Črtice iz življenja čmerljev«. — Za glasilo učit. zveze določila se je tudi zanaprej »Paed. Zeitschrift«. — »Mariborsko okoliško učit. društvo« je zborovalo dné 3. avg. Društvo je čestitalo svojima zasluženima udoma gg. Rošker-ju in Mikložič-u, ki praznujeta letos svoje četrdeseto službeno leto. G. Kovačič je poročal o brošuri: »Der Culturstaat, die Volksschule und der Lehrerstand«. G. Koprivnik govoril je slov. »O čutilih in skrbi za nje«. Društvo se je izreklo zoper predrugacitev uč. društev v smislu severo-vzhodnega štaj. učiteljskega društva. — Učitelji Slovenjgraškega, Marenberškega in Šoštanjkega okraja so imeli v dan 31. avg. v Slovenjgradci svojo uradno konferenco. Na dnevnem redu je bilo: a) Jezikoslovna obravnava berila »das Vaterland«, por. A. Otter; b) jezikoslovna obravnava berila »Mladini« (Drugo berilo), por. J. Troha; c) kakov pomen imajo šolski izleti za pouk in vzgojo, por. Fr. Hernauss; d) o pisalno-bralni metodi, por. Al. Seidler; e) o računanji na srednji in zgornji stopnji, por. J. Barlò; f) učitelj kot zdravnik, por. Ivan Trobej. Pri konferenci je bil tudi okr. glavar g. Fr. vitez Finetti.

C) Premembe pri učiteljstvu. G. Jak. Marin (iz Ljutomera) def. poduč. v Brežice; g. Lohmer (iz Ptuj) v Pöllau; g. Fr. Kocbek (marib. uč. prip.), poduč. v Žavec; g. A. Sabukošek (marib. uč. prip.) podučitelj v Braslovče; gđc. Barb. Höchtl (iz Graškega

*) Take zanimajo se povsod na Štajerskem za učiteljstvo. Kako pa je bilo v dan 5. sept. t. l. v Ljubljani?
Pis.

ž. učit., nekdanj marljiva sodelovalka »Vrtec-a«) zač. učiteljica v Braslovče. G. Gab. Majcen (iz Lichtenberga) za podučitelja na c. kr. vadnico v Maribor.

D) Raznoterosti. Ko je bil dr. G. A. Lindner, nekdanj profesor na gimnaziji v Celji, pozneje ravnatelj učiteljskega v Kutuigori, imenovan za profesorja na novo češko vseučilišče v Pragi, poslalo mu je Celjsko učit. društvo v dan 24. avg. t. l. čestitko, na katero je prijazen nam gospod lepo odgovoril in nas spodbujal k daljnemu vztrajnemu delovanju v naših idejah. Zadnja (26.) štev. Graške »Paedag. Zeitschrift« prinaša, prisiljena od vodstva Celjskega učit. društva, preklic onih natolcevanj o našem društvu, o katerih sem v svojem zadnjem dopisu poročal. V urednikovi opómnji k zdanjemu preklica se on skuša oprati, a »aus dem Schafspelze ragt die Wolfsschnauze heraus«. *)

Tone Brezovnik.

Iz Konjic. Učitelstvo Konjiškega in Šmarijskega okraja je imelo svoje letno uradno zborovanje v Ločah v dan 24. avgusta 1882. l.

Zborovanja se je udeležilo 32 učiteljev in 4 učiteljice. Razum drugih gostov počastil je tudi c. k. namestnijski sovétnik in okrajni glavar Celjski g. Ferd. Haas konferenco sè svojim pohodom. Zborovanje je otvoril okrajni šolski nadzornik gospod Vincenc Baumgartner točno ob 9. uri predpoludnem. Predno se je prešlo na dnevni red, pozdravil je gospod nadzornik navzoče ter omenil hvaležnosti do postavodajalca presvetlega cesarja. Na to vstanejo vsi in trikratni krepki »Živijo« se razlega po sobi. Po dokončanem volitvi zapisnikarjev (g. S. Cvahte in gdé. M. Triller) in po prebranih ukazih in razglasih višje šolske gosposke, poročal je g. nadzornik o stanju tukajšnjih šol. Kakor se je pri nadzoru prepričal, so šole v teh okrajih dobre, kajti na dveh je našel prav dovoljen vspék, na ostalih se je poučevalo z malimi izjemami dovoljno. Potem sta nastopila zaporedoma gospoda Josip Smolè in Ljudevit Tribnik. Prvi je obravnaval slovensko pesmico »Mladini«, drugi pa nemško berilo »Zvesti streže«. Oboje beril se je obravnavalo s posebnim ozirom na izobraževanje stavkov in pravopisja.

O računanj na srednji in višji stopnji govorila sta gospoda Franjo Jurkovič in Svoimir Šetinec. — Gospod Josip Dobnik je razlagal o pisalno-bralneji metodi. Posebno zadovoljil je poslušalce sè svojim učnim poskusom, katerega je res prav dobro izvršil. — O učiteljevih dolžnostih v šoli z ozirom na telesno zdravje učencev — poročal je gospod Ivan Klemenčič dokaj obširno in jedrnato. — Debat so se udeleževali gospodje: Blenk, Cvahte, Klemenčič, Teran, Leitgeb, Serajnik in drugi. — Zborovanje se je vršilo v najlepšem redu. Predmeti so se obravnavali večinoma v slovenskem jeziku. Pozornost je vzbudila neka učiteljica noseča ovratnik z velikonemškimi barvami. Ali je s tem nameravala pokazati svojo ljubezen do Avstrije ali kaj drugega — to mi ni znano — a to vem, da je občno mnenje med tukajšnjimi učitelji, da strankarska demonstracija ne spada v uradno učiteljsko konferenco. Zborovanje se je končalo ob 7. uri zvečer.

Iz Senožec. Pri slednjem občnem zboru »Národne šole« razgovarjalo se je tudi o tablicah, ki naj bi se rabile pri pouku v naših učilnicah. G. Močnik pri tej priliki mej drugim pravi: »Jaz sem bral, da so užé za šolsko porabo iznašli bele tablice in da so te boljše od črnih«. — Take bele tablice videl sem jaz v Tržaški razstavi, kjer jih je na ogled izpostavil nekov fabrikant — če se ne motim — iz Češkega. Delo je prav lično in solidno. S kakšnim uspehom pa se uporabljajo pri nas v Avstriji te table v šoli, mi ni znano; pač pa sem čital, da jih rabijo z vrlim uspehom po nekod na Nemškem v národnih šolah, vzlasti v Bavarcih in na Saškem. Poskus torej velja! Žal, da si nisem zabeléžil iména firme, ki je ta učila razstavila. Morda pa za to imé kdo drug izmej č. bralcev — kolegov vé?**) Ako je temu takó, potem naj ga izvoli v jednem prihodnjih listov »Tov.« objaviti!

One gosposde kolege pa, ki znabiti še-le nameravajo iti v razstavo v Trst, s temi vrsticami opozarjam, naj nikar ne zamudé, ogledati si najnovejše te šolske ploščice! Vsaj Tržaška razstava — pri vsej svojej raznoličnosti in lepoti — itak nima preveč izloženih rečí, ki bi se odnosno tikale šolstva!

A. G.

Iz Prema. (Učiteljska konferenca.) (Dalje in konec.) *d)* Na vrsto pride gosp. nadučitelj Zarnik, obravnava razna šolska spričevala. Tà se je po daljši razpravi mnogo nasvetovalo. Obvelja pa:

*) Prav žal nam je, da se je ta dopis zakasnil in da so zastareli tudi nekateri razpisi učiteljskih služeb. To kaže, da bi bilo primerno, ko bi »Tov.« po večkrat izhajal, kakor izhaja do zdaj. *Uredn.*

**) Tudi mi smo videli te znamenite ploščice v razstavi. Če se ne motimo, zove se ta firma: »Erste Schiefertafelfabrik von Hein. Blummer in Asch (Böhmen)«. *Uredn.*

1. Namenu zadostuje, da se šolska naznanila mej šolskim letom le dvakrat napišejo in staršem v razvid oddajo, t. j. konec prve in konec druge polovice šolskega leta.

2. Obrazci za vsakovrstna spričevala naj bi se v toliko izpremenili, da se more vanje čas šolanja popolnoma razvidno vpisovati; tam naj bi se nahajal pasus mesto star, rojen i. t. d.

3. Odpustnice naj bi se tako uredile, da bi se moglo vanje razred in oddelek ter pridnost otrokovo popolno razvidno vpisovati.

4. Gospod okrajni nadzornik želi, naj bi se v izpustnicah kraj šolanja popolnoma izpušal, ker več otrok dostikrat ljudsko šolo na raznih krajih obiskuje, a vseh teh krajev se pa v tako spričevalo staviti ne more.

K 4. točki nasvetuje Pernè, naj bi se za Vipavsko dolino velike počitnice pričénjale z dnevom 31. jul., a končavale se pa z dnevom 15. septembrom. Mercina ta nasvèt iz praktičnega in krajnim okoliščinam primernega stališča krepko zavrača, čemur pridruži se tudi g. Trost. G. Adlešič nasvetuje, naj v tej zadevi vse pri starem ostane. Zadnjič govori še g. Pernè. Nasvètov se noben ne vzprejme. Dalje poroča g. nadučitelj Požar o času velikih počitnic za Pivko; navaja gledé tega (velikih počitnic) ministerjalno določbo, ter ignorira v ta namen vse krajevne razmere. Dalje krene jo pa tudi nekoliko na stransko pot, katera se z obravnavo o počitnicah strinjala nij. — Slednjič obveljá nasvèt, naj bi bile počitnice na ljudskih šolah skoz cela dva meseca, kot je imajo srednje in visoke šole, ter naj c. kr. okrajni šolski svèt s porazumljenjem krajnih šolskih svétov čas za velike počitnice krajnim razmeram primerno in pravično na korist ljudstva določuje.

K točki 5. poroča gospodičina Steiner, učiteljica na Razdrtem, v lepej in gladkej slovenščini o vrednosti domačih nalog njihovem namenu in vpljivu na pouk in vzgojo mladine. Poročevalka rešila je svojo nalogo v splošno zadovoljnost vseh konferentov izredno dobro in pohvalno tembolj, ker jo je reševala v milem materinem jeziku iz pravega pedagogičnega stališča, kar ravno se od njenih sovrstnic po deželi le redko kdaj čuje. Vzorni vzgled! Želeti je, da bi se to poročilo v »Tovarišu« ponatisnilo. *)

K 6. točki poroča g. Kavčič o stanu okrajne učiteljske bukvarnice v Postojini; njeni stan je prav ugoden tako gledé denarstvenih razmer, kakor tudi se v njej nahajajočih knjig.

Nasvètjuje, da se za bukvarnico kot lastnina kupi nov hektograf, katerim bode se veliko pisarskega dela prihranilo; nasvèt ta bil je enoglasno vzprejet.

Dalje poroča g. Pernè o stanu Vipavske okr. uč. bukvarnice; stan njeni je gledé raznovrstnosti knjig prav povoljen, ne pa tako gledé gmotnega položaja, ker ima nekoliko soldov deficita.

G. nadzornik nasvètjuje, da se gospodom: dr. Doxatu v Gradci, učitelju Gradišniku v Senožečah in pa c. k. adjunktju Stuhec-u v Vipavi izreče zahvala za podaritev raznovrstnih knjig okrajnima bukvarnicama v Postojini in Vipavi.

Konferenca izreka vsem trem gospodom iskreno zahvalo. Volita se še dva pregledovalca bukvarničnih računov.

Po nasvètu podpisanega, da naj bukvarnici oskrbuje v Postojini in v Vipavi dotično učiteljsko osobje imenovanih dveh štirirazrednic, ter naj stalni odbor pri starem ostane, bile so k tej točki dnevnega reda ob enem tudi zadevajoče volitve dovršene.

K točki 7. Volita se dva zastopnika učiteljstva v c. k. okrajni šolski svèt za prihodnjo šestletno dobo; kot taka izvoljena bila sta gospoda: Franjo Mercina iz Goč z 26 in pa Martin Zarnik iz Trnovega z 21 glasovi. Živela naša nova zastopnika!

K 8. točki nij bilo nobenih posebnih posameznih nasvetov. Le g. Požar je na drugem mestu bil spregovoril nekoliko besed o veronauku in ponavljanjih.

G. nadzornik javi konferenco kot dovršeno; se zahvali gg. referentom za njihov trud, udeležencem pa za obilno, popolno in točno udeležitev, kakor i gospodoma: Benedeku in Podkrajšku za čast, katero sta nam sè svojim pohodom skazala. Dalje pozove vse udeležence, da vкупno zaorijo Njihovemu Veličanstvu presvetlemu cesarju trikratni »slava«, kar se navdušeno izvrši, čemur sledi še veličastna cesarska himna v krepkem koru.

Na to izplača naš premnogozasluzni in za šolo resnično zavzeti g. c. k. okr. glavar Anton Globočnik, kateri bil je ves čas pri konferenci navzoč, učiteljem konferentom potnino. Bog živi, blagoslovi in ohrani tega preblagega gospoda še brezbrojna leta krepkega, trdnega in zdravega!

Vkupni obed bil je pri g. Vičič-u mej petjem, prijaznim in zaupnim pomenkovanjem, ter mej primernimi napitnicami. Čas je le prehitro minol, in tako smo se počasi radostnim srcem vsak na svoj kraj razšli. Bog!

M. Rant.

*) »Tovarišu« bode to rad storil. Prosimo!

S Krasa. Vsakega, kdor se zanima za razvitek domačega šolstva, veseli napredek pri šolstvu. Tudi mi Kraški učitelji z veseljem prebiramo ljubega »Tovariša«, ker vsaki pot donša nam marsikako dobro zrnice, katero z vso marljivostjo pobiramo ter polagamo ta kapital v obresti. Iz raznih spisov, kateri »Tov.« lepšajo, nahajamo razne dopisatelje iz Kranjske, Štajerske, iz tužne Istre; — kaj pa iz Goriškega? Tam je vse tiho; in kaj naši Kraški tovariši? — Moj Bog zna, kje so naši nekdanji pridni dopisovalci šolskim časopisom? Obljubil Ti je bil javno, dragi »Tov.« neki gospod poročati šolske vesti s Krasa, kar je tudi v istini pričel v št. 11; a zaman išče poznejših naznanil in poročil iz sej c. k. okrajnega šolskega sveta; — kam so neki zaslè — jih vsaj ni odnesel kak nasprotni duh! — Prihodnjič drugi »Tovariš« nekoliko o naših spreobrnjenjih, ker pozvedel sem pozneje, da niso bili sami krivi — a upognili so vendar težke glave, pa tudi o učit. zborovanji, katero bude na Brežini v dan 12. t. m.*) Z Bogom! *Radovedni opazovalec.*

Iz Železnikov. V 16. listu letošnjega »Tovariša« omenil sem tukajšnjega rojaka in bivšega učenca, č. g. P. Edvarda Benedičič-a, ki biva že 4. leto v Rimu. Od njega dobim večkrat kako interesantno pismo. Nedavno omenil mi je mej drugim tudi o počitnicah, kako jih imajo po Laškem. Ako bi morda mikalo naše gg. učitelje o tem kaj vedeti, naj jim kaj malega naznanim. Pred vsem naj povem, da imajo po Italijanskem vse šole brez izjeme, naj bodo pravoslovne, bogoslovne, gimnazije, do zadnje ljudske šole povsod enaki začetek, enaki konec in za oddih enako odmerjeni čas. Glavne počitnice trajajo tri mesece; pričnejo se 15. julija, in skončavajo se 15. oktobra, s katerim dnevom se povsod prične novo šolsko leto. Mej tednom sta počitna dneva: nedelja in četrtek. O Božiču je prostega tri dni; o Pustu ravno toliko; o Veliki noči pet dni. Dalje ni šole: rojstni dan kralja; rojstni dan kraljice, in 2. dan junija, ki je dan političnega pomena (zovejo ga »Costatuto«). O zapovedanih praznikih, n. pr. Novo leto, ssv. Trije kralji, Svečnica, Marijino oznanenje itd. je šolski pouk, razun ako spadajo taki prazniki na četrtek ali nedeljo. Take okoliščine pač niso dobro znamenje za pravo mladiško vzgojo. *Jos. Levičnik.*

Iz Kaménika. Učitelji Kaméniškega okraja so zborovali v dan 9. avgusta t. l. v Mengeš-u. Ob 8¹/₄ uri začne se zborovanje. Gospod c. kr. okr. šol. nadzornik pozdravi navzoče, ter se žalostno spominja smrti prerano umrlega c. kr. okraj. glavarja Štefana Klančiča, ter ga priporoča vsem navzočim, da naj ga v spominu ohranijo. V znamenje posebnega spoštovanja do ranjeka vstanejo na predlog g. predsednika vsi navzoči.

Za predsednikovega namestnika imenuje g. predsednik g. F. Golmajerja, nadučitelja v Moravčah. Za pevovodji se volita gg. Pfeifer in Trost. Navzoči so bili vsi razun gg. Cerarja, Janežiča, ki sta bila bolna. Potem naznani g. c. kr. okraj. šolski nadzornik ukaze in postave, ki so došle tekoče leto. Dalje naznani opazke o šolskem nadzorovanji v tekočem šolskem letu. Pravi, da je večina šol v razcvetu, le sim ter tje se nahajajo še malenkosti, ki pa upa, da se bodo s časoma popravile. Kar učila tiče, manjka jih največ za prirodepisje, posebno anatomskih tabel in naturalij. Hoja v šolo se zboljšuje le polagoma, šolski vrti se napravljajo le tu in tam. V šolskih vrtih se morajo nahajati tudi zdravilne rastline in zelenjad vsake vrste. Bukve za revne učence, naj se nadzorujejo. Kar se tiče učitelja bodi si v soli ali zunaj šole, naj bude vzglednega obnašanja. Pri jezikovem nauku naj otroci sami govoré, ne da bi učitelj zmiraj jim pomagal. Tudi naj se cel stavek večkrat ponavlja. Pravi, da so tudi vprašanja velikokrat kriva, da učenci niso pazni. Uradni spisi so skoraj vsi v redu, le zastran inventarja opazi nekatere točke. Tudi zapisnik o izposojenih knjigah za šolsko mladino se je sim ter tje pogrešal. Dalje še pové, kaj ima obsegati eksebitni zapisnik. Vsako leto naj se tudi zapiše v šolsko kroniko, koliko otrok je šolo prav pridno, koliko pridno i. t. d. obiskovalo. Omenja pohvalno šole v Št. Martinu, ki je bilo zapisano vsaki dan število navzočih. Arhiv povsod v redu. Učenci sim ter tje niso bili preskrbljeni s potrebnimi knjigami in pisalnimi orodjem. Pri branji pravi, naj se gleda, da bodo otroci gladko brali, ter tudi razumeli, kar so brali. Slovnica se je gojila boljše, kot prejšnja leta. Ko g. nadzornik ravno poroča, prinese nekdo telegram. Zdanji predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta gosp. pl. Rühling obžaluje, da se ne more udeležiti zborovanja zarad nujnih opravil. Vsi navzoči pozdravijo telegram prav živo.

Dalje poroča o pravopisji, ter pravi, da naj se pri narekovanji vselej cel stavek na enkrat izgovori, ne pa le posamezne besede. Pri spisji naj se po učnem načrtu postopa. Prvo leto naj se jemljejo take reči, ter vsako leto težje, kakor to zdrava pamet zahteva. Potem priporoča nekatere knjige, kakor: Schuberta, Hermana. Pravi, da so bile spisovalnice posebno v redu v Moravčah. Zvezki naj se pridno popravljajo; dela, ki niso čedno in prav spisana, naj se dajo še enkrat prepisati. Prav dobro je, če se delajo tudi vzgledne spisne naloge, namreč, da učitelj

*) Prosimo! *Uredn.*

dela za-se, in učenci, potem vpraša več otrok po vrsti, kako so naredili svoje naloge, in nazadnje naj pa še sam pové, kako je pa on izdelal to nalogo. Pazi naj pa učitelj dobro, da ne bodo učenci drug od drugega prepisovali.

Pri računstvu naj ima pred očmi formalni namen, ter naj se tudi ne pozabi na praktično uporabo. Tudi vrednost števil po stopnjah naj se bolje vadi.

Pri realističnem poduku pravi g. nadzornik da nima veliko opomniti.

Pri pisanji naj se pazi, da otroci prav peró drzé, ter tudi, kakó morajo sedeti. Pravi, da niso primerni pregovori otrokom na spodnji stopinji, ker jih ne razumejo. Kar učitelj na tablo piše, naj bode vzgledno, ne pa hitro pisati; kajti potem se navadijo otroci le površno pisati.

Risanje ni bilo povsod povoljno, ker se še na viših stopnjah štigme ne opuščajo. Zvezki se ne smejo sukati, tudi naj se jemljejo podobe iz domačih izdelkov. V Komeni, kjer lonce delajo, se je to zgodilo. Pri deklicah naj se ozira na ženska ročna dela. Pri petji naj se vaje v posluhu bolje vadijo, usta naj se prav odpirajo, telo po konci drži, roke pa zadej na hrbtno na vskriž.

O telovadbi se ne more dosti govoriti, ker nimamo prostorov. Vadijo naj se proste vaje, združene z rednimi vajami.

Pri ročnih delih, pravi, da nimajo vse učenke enega oddelka enaka dela, kar se bi moralo zgoditi.

Disciplina po večem prav dobra; sim ter tje otroci med ukom preveč vñn letajo. Pisala in svinčnike naj otroci doma režejo, ne pa v šoli. Pravi tudi, da so otroci v Berdskem okraji uljudnejši, kakor v Kamenškem. Učitelji in učiteljice naj se obnašajo, da bodo v vzgled drugim, da ne bode pritožeb. Velikokrat morajo zaradi enega vsi potem po nedolžnem trpeti. Učni črteži naj se pošljejo do 15. septembra.

(Dalje pride.)

Iz Ljubljane. Iz seje c. k. dež. šolskega sveta za Kranjsko v dan 31. avg. t. l. — Po poročilu okrajnih svetov v Kaméniku, v Logatci in v Postojini postavijo se nekateri učitelji za trdno. — Dvorazrednici v Vremu se dovoli poludnevni pouk v 1. razredu. — Prošnja pomožnega učitelja in prošnje nekaterih drugih duhovnih učiteljev, da bi se jim odpustila učit. preizkušnja, se odpravi na višje mesto. — Določí se v poročilu deželnega odbora o prošnji nekega ljudskega učitelja, da bi se mu pripoznala prva starostna doklada. — Določí se o razširjanji ljudske šole na Vačah in o povikšanji učit. plač v Litijskem okraji. — Rešijo se prošnje o kaznih za šolske zamude in prošnje za nagrade in denarne pomoči.

— Iz seje c. k. dež. šolskega sveta v dan 21. sept. t. l. Določí se o poročilu okrajnega šolskega sveta, da bi se neki ljudski učitelj postavil v pokoj. — Občini, ki bi rada ustavila stanarino nadučitelju, se to ne dovoljuje. — O rabi pevske knjižice »Pesmarica« po številkah« poroča se na višje mesto. — Deset učiteljskih služeb se za trdno postavi. — Reši se prošnja nekega učenca, da bi se ne vzprejel v četrti razred ljudske šole. Reši se več prošenj za nagrade.

— Iz odborove seje »Slovenskega učiteljskega društva« v dan 5. t. m. Predlog g. Brezovnika, kako bi se na korist društva in našega lista »Uč. Tovariša« vspešneje delovalo, ukrene se po nasvetu, da se bodo namreč tu pa sim poslala primerna vabila i. t. d. Podpredsednik g. Jak. Predika nasvetuje tako-le: Dragi tovariši! opazoval sem že več let kot društvenik naše društvo, in videl sem, da nam še manjka trdne podstave, posameznim udom pa prave zavednosti v svojej moči in veselja do duševnega delovanja v prid našega društva. Da se to zboljša, treba je, da udje, ki so bili do zdaj še nekako nedelavni, postanejo delavni, dejavni in sicer na ta-le način: v Ljubljani in v okolici ima naše društvo okolu 30 udov učiteljev. Ti naj se znižejo vsak mesec enkrat v Ljubljani (na kak prost dan), in vselej naj eden društvenikov govori (predava) o kakaj šolskej ali vzgojilnej stvari. V ta namen naj se Ljubljanski udje in udje iz okolice znižejo in pogovoré, kako bi se taka pedagogijsko-znanstvena predavanja najbolj izvrševala. Udje naj bi se namreč razdelili v 5 oddelkov (sekcij) po 6—7 udov, in prvi oddelek naj bi, recimo, skrbel za razprave o jezиковem, drugi o računskem uku, tretji o nauku v risanji, četrti o uku v realijah (v prirodopisu, v naravoznanstvu, zemljepisju in zgodovini, v petji i. t. d.), peti v vzgojevalnih načelih (o ustrahovanji i. t. d.). Vsak oddelek voli si svojega prvomestnika. Ti imajo nalogo, da določujejo predmete (themata) za prihodnja poročila, kakor tudi poročevalce (referente). Tako bi ne bil nihče preobložen, kajti prisel bi komaj enkrat na leto na vrsto, in vsi bi imeli zadosti tečne hrane. Po tem načrtu zbirali bi se učitelji tudi v drugih krajih (recimo na Gorenjskem, Dolenjskem, Notranjskem i. t. d.). Taka predavanja bi se potem v »Uč. Tovarišu« priobčevala, in vsak vé, da bi bil to velik napredek društvenega izobraževanja in splošne sodruge«. — Odbor je ta nasvèt pohvalno vzprejel, in bode v to svrhu v prijazen pogovor povabil vse bližnje g. g. ude v dan 19. t. m. k odborovej seji. Naprej!